

Nieuwsbrief Stichting Pensioenfonds Atos

INHOUD:

1. Verantwoordingsorgaan
2. IORP II
3. Nieuws van de bestuurstafel
4. Spotlight
5. Algemeen pensioennieuws

COLOFON

Pensioennieuws is de nieuwsbrief van de Stichting Pensioenfonds Atos. De nieuwsbrief is te downloaden van de website www.pensioenfondsatos.nl

Belangstellenden kunnen de nieuwsbrief per e-mail krijgen toegestuurd. Stuur een verzoek naar: pensioenfonds@atos.net

Kijk voor meer informatie op: www.pensioenfondsatos.nl.

Alleen aan het pensioenreglement kunnen rechten worden ontleend.

Nieuws van het Verantwoordingsorgaan (VO)

In deze 34^e publicatie van het Pensioennieuws vind je een uitgebreid overzicht van de activiteiten van het VO. In november 2017 is er een nieuwe verkiezing voor het VO geweest en in januari 2018 is het nieuwe VO officieel geïnstalleerd. Het nieuwe VO is nu ruim 9 maanden actief en heeft een artikel geschreven waarin de onderwerpen die in die 9 maanden de revue zijn gepasseerd worden besproken. Je vindt dit artikel op bladzijde 3.

Levensverwachting stijgt minder snel: dekkingsgraad omhoog

De levensverwachting van Nederlanders stijgt minder snel dan verwacht en dat pakt gunstig uit voor SPA. Door de gepubliceerde nieuwe cijfers van het Actuarieel Genootschap (AG) verbetert de dekkingsgraad met 0,8%. Lees meer op bladzijde 5.

Pensioenfonds
atos

**Burgemeester
Rijnderslaan 30**

2^e etage

**1185 MC
AMSTELVEEN**

+31 88 265 8633

www.pensioenfonds@atos.nl

Nieuwe Europese richtlijn: IORP II

In Pensioennieuws 33 is al aangestipt dat per 13 januari 2019 een nieuwe Europese richtlijn van kracht zal worden, met als doel het bevorderen van de verdere ontwikkeling van het tweede pijler pensioen in de Europese Unie: IORP II. Het bestuur van SPA is momenteel volop bezig ervoor te zorgen dat ons pensioenfonds tijdig zal voldoen aan de bepalingen uit de richtlijn. Deze uitgave van Pensioennieuws zal nader ingaan op een aantal onderwerpen uit de richtlijn die van belang zijn voor SPA. Lees meer op bladzijde 4.

Verder in dit nummer:

Diverse onderwerpen die de afgelopen periode tijdens de bestuursvergaderingen zijn besproken, de behandeling van een vraag over de Philips C & P garantieregeling en tot slot algemeen nieuws uit de pensioenwereld.

Veel leesplezier!

NIEUWS VAN DE BESTUURSTAFEL

Hieronder staat een kleine greep uit de onderwerpen welke de afgelopen periode op de agenda van de bestuursvergaderingen van het pensioenfonds hebben gestaan

Syntrus Achmea SLA Q2 2018 en rapportage niet financiële risico's

Het bestuur neemt kennis van de SLA-rapportage en de rapportage Niet Financiële Risico's van pensioenuitvoerder Syntrus Achmea over het tweede kwartaal van 2018.

Het bestuur is verheugd dat in de rapportages geen bijzondere opmerkingen zijn opgenomen t.a.v. de verleende diensten en alle risico-categorieën het oordeel voldoende hebben gekregen. Er zijn in het tweede kwartaal van 2018 geen nieuwe incidenten geregistreerd en er zijn uit voorgaande kwartalen geen openstaande incidenten.

Evaluatie van het uitbestedingsbeleid van het Pensioenfonds Atos

Pensioenfonds Atos maakt voor haar administratie en vermogensbeheer gebruik van de diensten van derden. Om de uitbesteding in goede banen te leiden en de risico's van uitbesteding te beperken voert Pensioenfonds Atos een uitbestedingsbeleid. Periodiek evalueert Pensioenfonds Atos de totale uitbestedingsrelatie, er wordt bezien of de dienstverlening nog voldoet aan de eisen en of deze nog voldoet aan de verwachtingen en bijdraagt aan het behalen van de doelstellingen van pensioenfonds Atos. Een ad hoc bestuurscommissie heeft de evaluatie uitgevoerd en komt tot de conclusie dat de dienstverlening geen reden geeft tot op- of aanmerkingen en dat de dienstverlening van alle betrokken partijen voldeed en voldoet aan de eisen en verwachtingen van Pensioenfonds Atos en bijdraagt aan het behalen van de fondsdoelen. In het eerste half jaar van 2018 waren er ook 0 klachten, wat de goede dienstverlening bevestigt.

Update Fondsdocumenten

Pensioenfonds Atos kent een groot aantal zogenoemde fondsdocumenten, die regelmatig n.a.v. nieuwe regelgeving of gewijzigde omstandigheden worden aangepast.

Het deskundigheids- en opleidingsplan van het pensioenfonds wordt ieder half jaar herzien en behoefde een update vanwege bestuurswisselingen en wijziging van de taakverdeling binnen het bestuur.

In de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) wordt het beleid van het pensioenfonds vastgelegd en de werkwijze van het bestuur in het uitvoeren van het beleid weergegeven. Deze nota wordt vanwege wijziging in organisatie, beleid en/of regelingen jaarlijks aangepast. De laatste door het bestuur vastgestelde versie van de door het bestuur vastgestelde ABTN is op de website van het Pensioenfonds Atos te raadplegen.

In verband met de instelling van een Raad van Toezicht bij Pensioenfonds Atos zijn de Statuten van het fonds aangepast door het bestuur. De aanpassingen worden ultimo oktober 2018 bij de notaris doorgevoerd. Het Pensioenfonds heeft ook haar uitbestedingsbeleid van een kleine update voorzien.

Uitsluitingslijst

Pensioenfonds Atos hanteert in het kader van het ESG-beleid een uitsluitingslijst voor bedrijven die in clustermunie beleggen en waar sprake is van kinderarbeid of schending van mensenrechten. De lijst is onlangs herzien en opnieuw vastgesteld. Ook mag er niet worden belegd in staatsobligaties van landen waar sprake is van schending van mensenrechten of waartegen internationale sancties zijn uitgesproken. Het bestuur heeft de uitsluitingslijst vastgesteld en aan de vermogensbeheerder beschikbaar gesteld.

Raad van Toezicht

Pensioenfonds Atos zal uiterlijk per 1 januari 2019 een intern toezicht in de vorm van een Raad van Toezicht (RvT) invoeren. De RvT zal bestaan uit drie leden. De leden van de RvT zullen worden benoemd (en ontslagen) door het bestuur, op bindende voordracht van het Verantwoordingsorgaan. Het VO zal deze maand leden voor de RvT voordragen. Het bestuur heeft de RvT opgenomen in het nieuwe concept voor de Statuten en een reglement en de profielschets voor de leden van de RvT vastgesteld. De Statutenwijziging, het reglement voor de RvT en het profiel is aan het Verantwoordingsorgaan voor advies overlegd. Zodra de omvorming van de visitatiecommissie naar de Raad van Toezicht is gerealiseerd zal in het 'pensioennieuws' de nieuwe Raad van Toezicht uitgebreid worden toegelicht.

De toekomstbestendigheid van het Pensioenfonds

In september 2017 heeft Pensioenfonds Atos op verzoek van de toezichthouder haar toekomstvisie op schrift gesteld. In juli heeft het bestuur de voortgangsrapportage over de toekomstvisie besproken. Belangrijke punten uit de rapportage zijn o.a. dat Pensioenfonds Atos in het eerste kwartaal van 2018 achterloopt op het herstelplan, het beleggingsbeleid voldoet aan de doelstellingen, geen kortingen op de pensioenen hoeven worden doorgevoerd, de omvang van het pensioenfonds voldoende is om levensvatbaar te zijn, de jaarlijkse beleidsdoelstellingen zijn gehaald, de verplichtingen adequaat worden uitgevoerd, het lage kostenniveau is gehandhaafd, maar dat het streven naar een voltallige bezetting in het bestuur niet is gehaald.

SPOTLIGHT

In onze pensioenmailbox pensioenfonds@atos.net ontvangen wij verschillende vragen. Aan onderstaande willen we graag even aandacht besteden.

Philips Pensioenfonds heeft onlangs op de pensioenen en pensioenaanspraken van haar gewezen deelnemers een verhoging toegepast. In hoeverre is dit van invloed op artikel 25 van de Pensioenreglementen Atos ML en Atos BP van Pensioenfonds Atos?

In artikel 25 van de pensioenreglementen Atos ML en Atos BP wordt de garantieregeling voor gewezen deelnemers met een Philips-C&P-achtergrond beschreven.

PHILIPS C & P GARANTIEREGELING. Voor pensioenaanspraken die per de datum van inwerkingtreding van Atos ML aan de Stichting zijn overgedragen door Philips Pensioenfonds in het kader van groepsgewijze overdracht en voor zover deze pensioenaanspraken zijn omgezet in aanspraken in de Atos ML regeling, geldt de volgende garantie. De cumulatieve waardevastheidsindex over de periode van de overdrachtsdatum tot aan de eerstkomende van de volgende twee data: de datum waarop de gewezen deelnemer uit dienst treedt bij Atos of de datum dat gewezen deelnemer de pensioenrichtleeftijd bereikt, is ten minste even groot als het cumulatieve verhogingspercentage dat Philips Pensioenfonds heeft toegepast op pensioenen van gewezen deelnemers. Van het verschil wordt op het moment waarop de gewezen deelnemer uit dienst treedt bij Atos of de pensioenrichtleeftijd bereikt de contante waarde berekend en dit bedrag wordt ten behoeve van de gewezen deelnemer aangewend in het kader van de ATOS BP regeling van de Stichting.

De per 1 april 2018 door Philips Pensioenfonds toegepaste indexatie heeft tot gevolg dat het verschil tussen het cumulatieve verhogingspercentage dat Philips Pensioenfonds heeft toegepast ten opzichte van het cumulatieve verhogingspercentage van Pensioenfonds Atos groter geworden is. Voor gewezen deelnemers bij Pensioenfonds Atos die in aanmerking komen voor toepassing van artikel 25 geldt dat de garantie wordt toegepast op het moment dat de gewezen deelnemer uit dienst treedt bij werkgever Atos of de datum dat de pensioengerechtigde leeftijd wordt bereikt. Ben je voor 1 april 2018 uit dienst getreden bij werkgever Atos of heb je voor genoemde datum de pensioengerechtigde leeftijd bereikt en is artikel 25 van het pensioenreglement op jou van toepassing, dan heeft de verhoging per 1 april geen invloed meer op de hoogte van de reeds toegewezen garantie.

NIEUWS VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN (VO)

In november 2017 hebben de verkiezingen plaats gevonden en in december is hiervan de uitslag gepubliceerd zoals je die hebt kunnen lezen in Pensioennieuws 31.

Op 29 januari 2018 is het nieuwe VO officieel geïnstalleerd en werden we als VO op de hoogte gebracht van tal van lopende zaken, waaronder de aanwijzing door De Nederlandse Bank (DNB). Eén van die punten in de aanwijzing hield in dat de Stichting Pensioenfonds Atos (SPA) de risicohouding met het VO moest afstemmen. (Meer informatie over deze aanwijzing en de risicohouding kun je lezen in Pensioennieuws 32 en het Jaarverslag 2017).

Risicohouding

Door de afwezigheid van een volledig VO tot 29 januari en de aanwijzing van DNB moesten we als VO direct vol maar dan ook vol aan de bak. Direct werden er in februari en maart vier bijeenkomsten belegd waarin de risicohouding alsmede de ALM Studie (Asset and Liability Management), is toegelicht en besproken, zowel met het bestuur als intern het VO.

De Risicohouding is de mate waarin een fonds bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds.

ALM is gereedschap voor het identificeren van de financiële risico's van de beleggingen ten opzichte van de verplichtingen van een pensioenfonds dat deze risico's beheersbaar zijn en aansluiten bij de wensen van het bestuur.

Op 14 maart heeft het VO ingestemd met de risicohouding en akkoord gegeven deze vast te leggen in de ABTN (Actuariële en Bedrijfs Technische Nota).

Visitatiecommissie 2017

In februari hebben we als VO ook de voordracht van de visitatiecommissie behandeld en is daar op 12 maart goedkeuring aan gegeven. In het kader van het jaarverslag, waarin het visitatierapport is opgenomen, heeft er op 29 mei een gesprek plaats gevonden tussen een

delegatie van het VO met de visitatiecommissie; en zal dit in het najaar van 2018 een vervolg krijgen om een beter inzicht te krijgen in hetgeen de Visitatiecommissie heeft geconstateerd en aanbevolen.

Opleiding

Direct na de installatie van het VO hebben we de opleidingsmogelijkheden onderzocht en hebben we in april bij Stichting Pensioen Opleidingen online-trainingen gevolgd. En op 3 mei een klassikale opleiding Maatwerk Verantwoordingsorgaan, waarbij we nuttige en praktische tips hebben gekregen waarmee we aan de slag zijn gegaan. Daarnaast hebben we nog een workshop gehad op 18 juni m.b.t. Pensioenrecht en bevoegdheden van het VO.

Jaarvergadering, Jaarverslag en Heisessie

Op 23 mei heeft de jaarvergadering van het Pensioenfonds plaats gevonden waarbij alle partijen aanwezig waren (accountant, actuaar, enz.). Alhoewel het VO pas begin 2018 is aangesteld heeft het een bijdrage geleverd in het jaarverslag van 2017 wat inmiddels voor iedereen via de site van de SPA beschikbaar is.

Naar aanleiding van de jaarvergadering heeft er op 14 juni een gesprek plaats gevonden tussen het VO en de accountant.

Tevens hebben we in een vergadering met het bestuur en aan de hand van de stukken uit het jaarverslag besloten een heisessie te organiseren met als onderwerp Governance en Communicatie. Tijdens deze heisessie op 9 juli zijn er afspraken gemaakt om de communicatie tussen het bestuur en het VO te verbeteren. Verder is er ook gesproken over de communicatie van het fonds met de deelnemers, waarbij het VO o.a. aandacht heeft gevraagd voor de website van het fonds en het Jaarverslag. Het VO heeft een "review" van de website uitgevoerd, aan de hand daarvan zijn inmiddels diverse aanpassingen gemaakt.

Adviesaanvragen

Op 13 april heeft het VO een adviesaanvraag ontvangen inzake Indexatiebeleid en heeft daar op 4 juli advies over uitgebracht. Zie Pensioennieuws nummer 33 voor meer informatie over dit onderwerp.

Op 11 juni heeft het VO een adviesaanvraag ontvangen inzake de in te stellen Raad van Toezicht (RvT) per 1 januari 2019. Deze adviesaanvraag betrof een wijziging in de statuten en een concept van het huishoudelijk reglement voor de RvT. Hierop heeft het VO op 15 juli advies uitgebracht.

Op 5 juli heeft het VO een tweede adviesaanvraag ontvangen inzake de in te stellen Raad van Toezicht. Deze adviesaanvraag betrof de profielschets voor de RvT leden en de bezoldiging voor de RvT leden. Hierop is door het VO op 8 augustus advies uitgebracht.

Instellen Raad van Toezicht

Volgens de gewijzigde pensioenwet moeten alle ondernemingspensioenfonds met een beheerd vermogen van meer dan één miljard euro per 1 januari 2019 een Raad van Toezicht (RvT) hebben geïnstalleerd. SPA beheert een vermogen van meer dan twee miljard euro, dus moet dan ook een RvT benoemen. De RvT neemt de toezichtsfunctie van de Visitatiecommissie over waardoor de visitatiecommissie per 2019 komt te vervallen.

Reglementair draagt het VO de leden van de Raad van Toezicht voor bij het bestuur, waarna DNB ook nog haar goedkeuring moet geven aan de te benoemen RvT leden. Inmiddels zijn de eerste acties binnen het VO gestart zijn om tijdig een Raad van Toezicht benoemd te hebben.

Kortom: inmiddels hebben we als VO al 14 keer een overleg, bijeenkomst of vergadering gehad en moet er in 2018 nog aardig wat werk verzet worden waarin we je in het volgende pensioennieuws verder over zullen informeren.

Mocht je contact op willen nemen met het VO dan kun je een mail sturen naar verantwoordingsorgaan@pensioenfondsatos.nl

NIEUWE EUROPESE RICHTLIJN: IORP II

Bedrijfsuitoefening en governance

Meerdere bepalingen in de richtlijn hebben als doel het minimumniveau van het governancestelsel van pensioeninstellingen in Europa omhoog te tillen. Door de invoering van de Wet versterking bestuur pensioenfonds is Nederland op dit gebied al verder dan de meeste andere lidstaten. Het grootste deel van de bepalingen over governance uit de richtlijn heeft dan ook geen gevolgen voor de Nederlandse wet- en regelgeving. Wel dienen enkele reeds in de praktijk gangbare aspecten te worden verankerd in wet- en regelgeving:

Eigenrisicobeoordeling

In het kader van het risicobeheer zijn pensioenfonds verplicht ten minste driejaarlijks een zogenoemde eigenrisicobeoordeling uit te voeren. De eigenrisicobeoordeling is een instrument voor een pensioenfonds om inzicht te krijgen in de samenhang tussen de strategie van het pensioenfonds, de materiële risico's die het pensioenfonds kunnen bedreigen, de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie van het pensioenfonds en de pensioenrechten van pensioengerechtigden en pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers. De eigenrisicobeoordeling geeft inzicht in de effectiviteit van het risicobeheer inclusief de (feitelijke) beheersmaatregelen. Dit inzicht is van essentieel belang voor de vormgeving van het risicobeheer van het pensioenfonds. De eigenrisicobeoordeling maakt integraal onderdeel uit van de strategie van het pensioenfonds en de resultaten dienen in aanmerking te worden genomen bij het nemen van strategische beslissingen.

Sleutelfuncties

In de richtlijn wordt bepaald dat pensioenfonds over zogenoemde sleutelfuncties moeten beschikken. Het gaat om de risicobeheerfunctie, actuariële functie en interne auditfunctie. Daarnaast introduceert de richtlijn in het kader van de sleutelfuncties een rapportage- en meldingsplicht. De houder van een sleutelfunctie is verplicht eventuele materiële bevindingen en aanbevelingen op het gebied dat onder zijn verantwoordelijkheid valt, in ieder geval aan het bestuur van het pensioenfonds te rapporteren. Indien de houder van een sleutelfunctie heeft gerapporteerd aan het bestuur en het bestuur van het pensioenfonds naar aanleiding daarvan geen afdoende maatregelen treft, is de houder van de sleutelfunctie in voorkomende gevallen verplicht hiervan melding te doen bij DNB.

Risicobeheerfunctie

De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Ook heeft de risicobeheerfunctie een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer.

De risicobeheerfunctie dient zodanig ingericht te worden dat deze bevorderlijk is voor het functioneren van het risicobeheer van een pensioenfonds. De risicobeheerfunctie zorgt ervoor dat een pensioenfonds een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds wordt blootgesteld en levert een belangrijke bijdrage aan de beheersing van deze risico's, alsmede de rapportage hierover aan het bestuur en in voorkomend geval ook aan het intern toezichtsorgaan.

Actuariële functie

De actuariële functie is belast met de actuariële activiteiten en heeft een controlerende rol. In het kader van de actuariële functie wordt onder meer toezicht gehouden op het berekenen van de technische voorzieningen, wordt beoordeeld of de daarbij gehanteerde methodieken en onderliggende modellen, gebruikte gegevens en aannamen passend zijn en worden – waar nodig – corrigerende maatregelen voorgesteld. Een aandachtspunt hierbij zijn eventuele aanpassingen in (data)systemen, methoden en veronderstellingen en het effect hiervan op de technische voorzieningen. Het berekenen van de technische voorzieningen behoort expliciet niet tot de actuariële functie en moet functioneel gescheiden zijn van de actuariële functie. Deze functionele scheiding is van belang om de onafhankelijkheid van de actuariële functie te waarborgen.

Tot slot behoort het tot de actuariële functie om bij te dragen aan de doeltreffendheid van het risicobeheer. Dit ligt ook reeds besloten in de overige taken van de actuariële functie. Immers, onder meer het toetsen van de passendheid van de bij de technische voorzieningen gehanteerde methodieken en onderliggende modellen en aannamen heeft een directe relatie met de risico's waaraan het pensioenfonds is blootgesteld.

Interne auditfunctie

De interne auditfunctie is belast met het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van een pensioenfonds. De belangrijkste taak van de interne auditfunctie is het periodiek evalueren van de adequaatheid en doeltreffendheid van de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de beheerste en integere bedrijfsvoering van een pensioenfonds (artikel 26). Het betreft een evaluatie van de gehele bedrijfsvoering van het pensioenfonds, zodat hiervan een objectief beeld kan worden verkregen. De evaluatie kan ertoe bijdragen dat inefficiënties of "blinde vlekken" zoveel mogelijk worden onderkend, bestreden en opgelost en dat de organisatie zo optimaal mogelijk wordt ingericht. De interne auditfunctie vormt het sluitstuk van alle waarborgen binnen een pensioenfonds wat betreft de beheerste en integere bedrijfsvoering.

Communicatie

De richtlijn schrijft voor dat ten minste jaarlijks aan iedere (gewezen) deelnemer een beknopt document met essentiële informatie ter beschikking moet worden gesteld. In Nederland kennen we al het uniform pensioenoverzicht (UPO). Een deel van de in de richtlijn voorgeschreven informatie betreft informatie die in Nederland op het UPO staat, een aantal andere aspecten staat niet op het UPO vermeld. Het gaat hierbij om het bereikbaar pensioen op grond van scenario's, een uitsplitsing van de ingehouden kosten (voor beschikbare premieregelingen) en informatie over de betaalde bijdragen door de werkgever en de werknemer. Om aan de richtlijn te voldoen wordt het UPO voor (gewezen) deelnemers met deze extra informatie uitgebreid.

In Nederland is voorgeschreven dat de pensioenuitvoerder aan een deelnemer jaarlijks een UPO verstrekt en aan een gewezen deelnemer ten minste vijfjaarlijks. De richtlijn schrijft voor dat de gewezen deelnemer, net als de deelnemer, ieder jaar wordt geïnformeerd over zijn pensioenaanspraken. De Pensioenwet wordt hiertoe aangepast. Aangezien de richtlijn niet verplicht tot het actief verstrekken van het pensioenoverzicht, wordt het mogelijk voor pensioenuitvoerders om het UPO voor gewezen deelnemers jaarlijks op een website te plaatsen, mits het UPO ten minste één keer in de vijf jaar actief wordt verstrekt. Het bestuur van SPA beraadt zich momenteel op de vraag hoe zij zal voldoen aan deze bepaling uit de richtlijn.

ALGEMEEN PENSIOEN NIEUWS

Levensverwachting stijgt minder snel: dekkingsgraad omhoog

De levensverwachting van Nederlanders stijgt minder snel dan verwacht en dat pakt gunstig uit voor de pensioenfondsen. Door de gepubliceerde nieuwe cijfers van het Actuariel Genootschap (AG) verbeteren de dekkingsgraden.

Het is voor het eerst dat een nieuwe raming van de levensverwachting zorgt voor stijging, in plaats van daling van de dekkingsgraden van pensioenfondsen. Bij een gemiddeld fonds stijgt die met ongeveer een procentpunt. Dat is niet heel veel, maar kan voor sommige pensioenfondsen wel het verschil maken tussen wel of niet korten op de uitkeringen. Pensioenfondsen mogen niet langer dan vijf jaar een beleidsdekkingsgraad lager dan 104,2% hebben. Het meetmoment is aan het eind van ieder jaar.

Heel veel pensioenfondsen gaan vandaag en morgen kijken: wat betekent dit voor mij?', zegt AG-bestuurslid Arnold Jager. De fondsen baseren de berekeningen over hoeveel pensioen — en vooral hoe lang — zij moeten betalen op de tweejaarlijkse prognoses van het Genootschap. Tot nog toe zijn die voortdurend naar boven bijgesteld. Die snel oplopende levensverwachting leidde tot forse dalingen van de dekkingsgraden van pensioenfondsen. Maar dit keer gaat de prognose voor het eerst omlaag. Een meisje dat nu wordt geboren, wordt gemiddeld 92,5 jaar oud, in de nieuwe berekeningen van het Genootschap. In de oude berekening was dat nog 93,3 jaar. Voor een jongetje wordt dat 90 in plaats van 90,4 jaar. Bij het Genootschap spreekt nog niemand van een trendbreuk, twee jaar aan nieuwe data is te kort om zo'n vergaande conclusie te trekken. De verwachting blijft dat op termijn Nederlanders veel ouder gaan worden dan nu.

Actuarissen verwachten dat pensioenfondsen de ramingen zo snel mogelijk mee willen nemen in hun dekkingsgraad. 'Pensioenfondsen hebben een prikkel de nieuwe cijfers zo snel mogelijk te verwerken', zegt ook actuaaris Wichert Hoekert van Willis Towers Watson. 'Want dan tikt die langer door in de beleidsdekkingsgraad die gebaseerd is op het twaalfmaands gemiddelde en dat verkleint de kans op korting, of vergroot de kans op indexatie.

Hoe groot de impact precies is van de veranderde levensverwachting op de dekkingsgraad, zal verschillen per pensioenfonds. Heeft het al veel oudere deelnemers? Meer mannen of meer vrouwen? Hoe meer vrouwen, hoe sterker de verbetering van de dekkingsgraad. Ook de rentestand is van invloed. Bij een lagere rente is de impact groter.

Voor de verdere verhoging van de AOW-leeftijd zijn niet de cijfers van het AG maar die van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) leidend. Dat komt later dit jaar met de levensverwachting voor 65-jarigen. Op basis daarvan beslist het kabinet of de AOW-leeftijd verder stijgt dan de al afgesproken 67 jaar en drie maanden in 2022.

Vorig jaar verlaagde het CBS de levensverwachting voor 65-jarigen en besloot het kabinet dat de AOW-leeftijd in 2023 niet verder omhoog gaat. Op basis van de cijfers van het AG hoeft dat ook in 2024 niet. Maar in de jaren daarna stijgt de AOW-leeftijd wel door tot 68 jaar in 2029.

Het Financieele Dagblad, 12 september 2018.

Kabinet haalt AOW-taboe van tafel: pensioenleeftijd kan minder snel stijgen

In ruil voor modernisering van het pensioenstelsel is het kabinet bereid om de AOW-leeftijd minder snel te verhogen dan gepland. De pensioenleeftijd van 67 jaar wordt dan niet in 2021 maar waarschijnlijk pas vier jaar later bereikt. Met die tegemoetkoming ter waarde van 500 miljoen euro, hoopt het kabinet met name de vakbeweging FNV over de streep te trekken.

Diverse bronnen rond de onderhandelingen over een nieuw pensioenstelsel bevestigen dat dit aanbod van minister Koolmees van Sociale Zaken inmiddels op tafel ligt. Op dit moment ligt de pensioenleeftijd op 66 jaar. Dat gaat in stappen omhoog naar 67 jaar in 2021. Wie nu 62 jaar is, krijgt volgens de huidige planning drie maanden na zijn 67ste verjaardag AOW. Als het tot een akkoord komt, wordt dat eerder. Mogelijk een halfjaar, maar wanneer precies is afhankelijk van de tussentijdse verhogingen tussen 66 jaar en 67 die afgesproken worden.

Tot dusver hield het kabinet zich stoïcijns onder pleidooien van werkgevers en werknemers om de verhoging van de pensioenleeftijd te vertragen. Voor de vakbond FNV is dat een halszaak voordat de bond wil denken aan een pensioenakkoord.

Een minder snelle stijging geeft wat lucht aan 60-plussers die hun pensioen inmiddels veel later bereiken dan zij tien jaar geleden nog dachten. Koolmees noemde de geleidelijke verhoging naar 67 jaar in 2021 tot nu toe steeds 'een inhaalslag' omdat de AOW-leeftijd sinds de invoering in 1956 steeds 65 jaar was geweest, terwijl de levensverwachting wel steeg.

Modernisering nodig

Met zijn tegemoetkoming hoopt Koolmees een doorbraak te forceren in de onderhandelingen over een nieuw pensioenstelsel. Kabinet, vakbonden en werkgevers zijn het eens dat modernisering nodig is. Het huidige stelsel wekt de suggestie dat het pensioen een harde toezegging is over een vast 'nominaal' bedrag, waardoor pensioenfondsen vastzitten aan strikte regels om pensioenen te kunnen verhogen of verlagen. Bovendien is het systeem geënt op veertig jaar werken bij een werkgever, terwijl carrières nu veel wisselender verlopen.

De onderhandelingen over een nieuw stelsel spitsen zich toe op twee belangrijke vernieuwingen. Ten eerste een nieuw 'reëel pensioencontract' waarbij de uitkering sterker afhankelijk wordt van de financiën van het fonds. Nu is er nog een vaste koppeling aan het eerder verdiende salaris. In het nieuwe stelsel wordt de uitkering flexibel, lager als het fonds er slecht voorstaat en hoger als het fonds er goed voorstaat.

Ten tweede komt de premie van de werknemer voortaan direct ten goede aan de premiebetaler en niet, zoals nu nog, aan de collectieve pot. Die tweede vernieuwing is een dure kwestie omdat de huidige 'subsidie' van jongeren aan ouderen binnen de fondsen wegvalt. Omdat 45-plussers het dan plotseling zonder die subsidie moeten doen, dienen zij schadeloos te worden gesteld. Dat kost vele miljarden en kan leiden tot hogere pensioenpremies.

In principe zijn werkgevers, werknemers en onafhankelijke deskundigen het binnen de Sociaal-Economische Raad over de grote lijnen inmiddels eens. Ook de strenge toezichthouder op de pensioenfondsen, de Nederlandsche Bank, en de al even strenge rekenaars van het Centraal Planbureau zijn bereid zich aan te sluiten.

de Volkskrant, 26 september 2018.

Wijzer in geldzaken: “wat kun je doen voor jouw pensioen”

De website www.wijzeringeldzaken.nl is een initiatief van het ministerie van Financiën. Hierin bundelen partners uit de financiële sector, pensioenfondsen, de wetenschap, de overheid, onderwijs-, voorlichtings- en consumentenorganisaties hun krachten om verantwoord financieel gedrag in Nederland te bevorderen.

Op deze website wordt je geholpen met financiële vragen waar je gedurende je leven tegenaan kunt lopen.

Een van de tools op de website betreft de vraag “[wat je kunt doen voor jouw pensioen](#)”.

Je beantwoordt eerst een paar eenvoudige vragen, dan geeft de tool je een overzicht met pensioentips en actiepunten afgestemd op jouw situatie. Hiermee check je of jij je pensioenzaken goed voor elkaar hebt en kun je verder aan de slag.